

М. МОУЧАН. На вучэнні.

РАБОТЫ УМЕЛЬЦАУ

Цудоўныя гукі музыкі завараваў людзей, і кожны пасвоіму слухаў мелодыі. Гэтую скульптурную кампазіцыю «Рэсподы» стварыў супрацоўнік Магілёўскага абласнога музея С. Дамарадскі. Яна займае цэнтральнае месца на разгорнутай абласной выставцы народнай творчасці. Арыгінальна выкананы самодзейны скульптар і работнік «Мочныя душы», «Мары» аб будучыні.

Серыю сатырычных скульптур прадставіў на выставцы выхаванец Чавускага дзіцячага дома В. Валкавой. Яго «Стыліягі», «Самогоншчы» выкрываюць носьбітаў перахрыстай мінулага.

Першыя дваццаць старонак часопіса прысвечаны прэміерам на сценах краіны. Пра інсцэніроўку раману Б. Пялянова «На дзікім беразе» ў Маскве і Ленінградзе піша А. Абразова. «Тры семкуны мастацтва» — так названы артыкул Н. Леініна пра п'есу «Старонка дзіцячых» А. Карповіча на сцэне Малого тэатра. В. Фралов і А. Мар'ямю аналізуюць маскоўскі спектакль «Прызначэнне ў мінжэспец» І. Штога ў Тэатры імя Маскавета і «Герой нашых часоў» ў Тэатры драмы і камедыі. Пра спэнтанічны ўзбешэньне балета расказвае Г. Крамшукіна, а пра першы вопыт інсцэніроўкі раману М. Сталыма «Праўда і крыўда» піша ў карэспандэнцыі з Янтоніра І. Сібуна. На карце абмеркавання пастаўкі п'есы Афанасія Салыскага «Камеянічкі на далоні», апублікаванай у самавыданні нумару.

Шэраг артыкулаў прысвечаны важным праблемам тэатра і драматычнай частцы адукацыі. У «Праверце» студэнта артыкул адлюстроўвае веліч справы савацкага народа. Артыкулы крытыкаў Я. Холадова і Л. Тамашына прысвечаны тэатру артыкулаў А. Патоцкай-Міхалас («Тэатр Брытанія»), Марына («Славеснікі оперны тэатр»), А. Асарына («Наханы і моды»).

Заслужаны адукацыйны дзеяч БССР Аляксей Слесарэнка праводзіў навіны ўспамінаў пра Якуба Коласа. У ёй расказваецца пра неаднаразовыя сустрэчы з народным паэтам Беларусі, пра яго даламогу ўтвару на шляху асветлення мастацтвам чыталіцы.

Перадмова ўвазе чытацкага аддзела ў раздзеле кнігі А. Слесарэнка «Шлях да Коласа».

У ПЕРШЫНО сустрэўся я з Якубам Коласам з сакавіка 1950 года. Паэт жыў тады яшчэ ў драўляным доміку, на другім паверсе, у двух невялічкіх пакойчыках з вокнамі на хвойнік і плады сад, пасаджаны яго ўласнай рукою. Дзверы ў яго хату былі адчынены для ўсіх, і сеежа, што вяла да іх праз шырокі пляч акадэміі, ніколі не зарастала травой.

Адчыніўшы вяснічкі, я ўбачыў маладога, спартыўнага выгляду чалавека. — Вы, напэўна, да бацькі? — спытаў ён мяне. — Калі ласка, заходзьце, ён дома. Падымаецца на другі паверх, у кабінет... У доме, пачуўшы мае крокі, шырка выйшла з кухні нажалова жанчына ў сінняй сукенцы і белым, як сніг, фартуху.

— Вы да Канстанціна Міхайлавіча? Калі ласка, вешайце шапелі і падыймаецеся на другі паверх. — Аспросяў ступай я па драўляным прыступках і з заміраннем сэрца пастукаў у дзверы. — Уваходзьце! — галас глухаваты, але мяккі. Я ўваходзіў у кабінет і спыніўся на парозе. Якуб Колас сядзеў за сваім сталом і нешта пісаў. Стояў яго стаў перад аном у сад, і паэт сядзеў спіноў да мяне. Такім чынам я ўбачыў голкі паўнаватую постаць і шырокія плечы. Не паварочваючы і не прыпынючы работы, Колас сказаў:

— Прабачце... Сядзьце... Пачакайце адну хвілінку. Вось дашу, каб не згубілася думка. Я вельмі з маленства, што Якуб Колас паходзіць з пранайвай сям'і і не будзе знаёма патраўваць да свайго пошты. І ўсе ж быў адзіным прастагой і спыніўся яго аб'яваўшы. У кабінете — толькі пісьмовы стол, кніжная шафа, два крэсы і каяна для гасцей. У суседнім пакойчыку — дзверы ў яго былі адчынены — стаў узкі жалезны дошка, засланы дамакранай пошківай, а ў куче вёсёў звычайны сямейны калас. На той час, шчоара абшчыны ўваго народа і ўрада, Колас мог дазволіць сабе такую-сякую раскошу. Але ў яго, вядома, не было арганічнай патрэбы ў гэтым. За доўгія гады выскага настаўніцтва ён прывык жыць у невялічкім кватэра, за дзвярыма якіх шуму несл і вольна дыхал разліт.

Паставіўшы кропку пад напісаным, Канстанцін Міхайлавіч устаў і працягнуў мне руку. Кроку аваладоўшы ўзрушэннем, я пачаў трымаць мту запыту прыходу: наш Дом аўтарыў падарыццава да вялікага літаратурнага веча-прайсе, прысвечанага творчасці Коласа і Куналя. Мы зрабілі кніжную выставку. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці падарыццавалі беларускі канцэрт. У праграме — мастацкае чытанне, на-

ВЫСТАЯЛІ, ПЕРАМАГЛІ...

Колькі думак і пачуццяў павіна прайсці праз розум і сэрца пісьменніка, колькі ён павінен перажыць і ўбачыць, каб прымусяць сэрца чытача забіцца на ўнісоў саўмы, заваяваць яго дзвер да ўсяго, што паказана ў творы! Ні сюжэтныя хітрасці, ні слязліва меладраматычнасць, ні гучная рыторыка даверу чытача не заваяюць. Патрэбна толькі шчырасць, толькі праўда. На такі роздум наводзіць апавесць А. Карповіча «Пушчанская адмысь».

Аповесць А. Карповіча ў лепшым сэнсе слова аўтабіяграфічная. Дзяціства ў родным Сталішэ на Гродзеншчыне, падольная барацьба камсамольцаў супраць польскіх панцоў, кашмары дні ў фашысцкім лагэры смерці, пубны рызык і смротнай небяспекі ўдэі, пакутліва дарога на радзіму, мужная барацьба ў радах народных месціў — гэта старонкі жыцця пісьменніка Аляксея Карповіча і яго героя Аляксея Кучынскага, жыццё, якое вымрала не столькі колькасцю прыжытых гадоў, колькі тымі выпрабаваннямі, праз якія прайшоў пакаленне моладзі з буйой Заходняй Беларусі.

А. Карповіч звярнуўся да падзей больш чым дваццацігадовай даўнасці. Яны як бы зноў уваскрэслі, паўсталі ў новым святле са старога.

Нават у самай змрочнай мінуцы свайго жыцця герой апавесці Аляксей Кучынскі не траціць веры ў людзей, у чалавечнасць, у перамогу над чорнымі сіламі фашызму.

Успаміны аб жыцці ў лагэры смерці Штутгорта поўныя інтэрынага трагізму: «Валочасам мы, абсалюта жойтым пылам, адчуваем на спіне шыях касцяныя пальцы смерці, кожны думае пра свабоду. Вазні выважваюцца з апошніх сіл на працы, глядзячы на тусты дні крэматорыя, лічачы апошнія дні свайго жыцця... Нікому не ўдавалася ўчыць з гэтага жудаснага лагэра. Здавалася б, поўная безвыходнасць, але яна не прыводзіць героя да роспачы.

У лагэры смерці, дзе чынілі сваю дзікую волю фашысцкія «аўчакі» і іх прыслужнікі, жылі інтэлектуальныя аднастві і братэрства вязняў, перамагалі гуманна прынятым чалавечнасцю, узаемадапамогі і ўзаемавыручкі.

Наогул, уся апавесць прасякнута думкай, што няма на свеце сілы, якая б ператварыла людзей у рабцоў, пагасіла б святло гуманізму. Гуманістычны пафас апавесці вельмі надзёны.

Аповесць накіравана і супраць тых праў, якія ў галі культуры асобы стварылі атмасферу ўсеагульнага падазронасці, недаверу, нагарды да чалавека, якім не павіна быць месца ў нашым жыцці. У гэтых адносінах важнае ідэінае значэнне ў апавесці мае вобраз капітана Чыграва, аднаго з тых, хто пад вялікай рэвалюцыйнай піллінасцю чыніў беззаконнасць, сееў усеагульную падазронасць і недавер. «Чорт іх ведае, якой логікай кіраваліся такія людзі, — гаворыцца ў апавесці. — Калі ты падазрэнні ў нечым чалавека, дык трымай яго. Вырашыць выключыць, бо няма ўпэненнасці, што адраіць, дык не пагражай!» сапраўднага злучэння тры наспрошаны, а нявіннаму толькі атруціць жыццё.

З галоўнай гуманістычнай ідэяй апавесці звязаны і іншыя важныя моманты.

Аляксей Карповіч. «Пушчанская адмысь». Аповесць. Выдавецтва «Беларусь». Мінск, 1964.

ня, ідэяны прышчэпованасці і бескампрымісасці ў барацьбе. Нельга было заходнебеларускаму юнаку разабрацца ў складаным пералічэнні сямьяна-палітычных адносін. Аднак адбылася вельмі інтэнсіўны працэс яго паставіны, узмушчэння — і ў апавесці гэта паказана пераканаўча. У прыватнасці, апаўдзяненне ад першай асобы дазваляе аўтару глыбока і натуральна раскрыць усё патэнтнае, набываючы ў знешніх праўдлівых, душэўных арукі героя.

Герой вырае ў мужнага, загартаванага мсціва, партызанскага камандзіра. І яго вельмі натуральны расказ, свеасаблівае «споведзь» ў форме сіслых, некалькіх дзённікавых запісаў настройвае чытача на поўны давер да жыццёвай праўды твора. І нават такіх эпізодаў, якія пасоку маглі б здацца неверагоднымі, дэтычымі (аперыя ў Каўнянах і інш.), у кантэксце апавесці ўспрымаюцца як рэальныя выпадкі з партызанскай барацьбы, якая часта патрабавала сапраўднай вынаходлівасці, выключнай рызык, артыстычнай віртуознасці. Атмасфера поўнага даверу ствараецца аркясно і праўдлівае мастацкіх дэталей, за якія стаць дасканале вядомыя, мисовых умоў і асаблівасцей партызанскай барацьбы. За ўсім гэтым адчуваецца нічым незамены пісьменніцкі жыццёвы вопыт.

Далей прыходзіцца скаваць трафарэтнае на некаторага часу «канавы» Заўважэцца вельмі цікавы а'ва: лаканізм, сісласць апавядання ад першай асобы ў форме кароткіх дзённікавых запісаў, якія з'яўляюцца характэрнай адзнакай апавесці і надаюць ёй сілу, энэргію і моц, часам неспрымаема пераходзячы ў сваю супрацьлегласць — фрагментарнасць, эскізаўнасць, што прастату апавядання, якой неўдасліва вобразнасць, мастацкасць. Апавяданне часам ператвараецца ў звычайную інфармацыю. Называецца толькі дэяне. «Суседні лес называецца Дубава. Там жэра спыніўся атрад, які прабыраў у Белаўззе пад Гродна. Камандзір яго меў шмат зброі, а мала людзей. Мисовыя хлопцы чакалі мяне. Госць напарскаў каб я іх пераканаў ісці да яго. «Набліжэцца ісці да яго»! Дзв'юх настрае гуд артылерыі. Хлопцы рушаць ў бой. Я іх разумею. Штаб брыгады адправіўся...» Така інфармацыя не мае ў сабе мастацкага вобраза, яна не адуляна выклікае канкрэтна-паучыцельнае, амяняльна-вобразнае ўспрыманне чытача. Тым больш, што такі «лаканізм», падобны прыклады «рубленая» інфармацыя не вымагаюцца інтэнсіўнасцю, напружанай дынамікай падзей.

Прыведзеныя заўвагі не адмаўляюць таго, што А. Карповіч напісаў цікавую праўдліваю кнігу пра мужных людзей, якія ў неверагодна жорсткіх абставінах не адзілі, выстаялі, перамаглі.

Павел ДЗЮБАЙЛА.

ярка выявіліся грамадзянскія матывы лірыкі паэта. Аналізуюцца ў брашуры таксама зборнікі «Далёка ад дому» і «Высокія хвалі».

Петрусю Броўку належыць выдатнае месца ў беларускай савецкай літаратуры. Сялета наша грамадскае будзе адзначаць 60-годдзе паэта. Гэтай падзеі і прысвечана брашура В. Мікевіча, разлічаная на масавага чытача.

Б. ФРЭЙДКІН, настаўнік, г. Полацк.

ПРА НАРОДНАГА ПАЭТА

У Маскве, у выдавецтве «Знамя», вышла брашура В. Мікевіча «Петруся Броўка», прысвечаная жыццю і творчым шляхам паэта, лаўрата Ленінскай прамяі. Паэзія браўчы і працы — так вядомыя аўтару брашуры галоўны напрамак творчасці народнага паэта Беларусі.

Асабліва ўвага аддаецца ў брашуры творам Петруся Броўкі апошняга часу, ў прыватнасці, зборніку «А дзі ідуць», у якім

звычайна да п'ес з чыста знешнім дэянем, якое яны лічач аднакай сціпнасці. А вашы п'есы, багатыя зместам і думкамі, насамчаны народнымі аэаратамі, прымаўкамі, прыказкамі, лацінным гукарам, выязненымі дыялогамі і маналагамі, — вызначаюцца ўнутраным слоўным дэянем, і трэба мець добры рэжысёрскі талент, каб гэта зразумець і стварыць адпаведны спектакль, раскрываючы і разгарнушы гэтае слоўнае дэяне.

— Мяне таксама абурэа Інертнасць некаторых адульных людзей, — сказаў Якуб Колас. — Я маю на ўвазе не толькі артыстаў, але і пісьменнікаў, і мастакоў, і музыкантаў, і кінематографістаў. Чалавек дасягае прызнання і перастае рухацца наперад, перастае вышчыца. Жыве на працэнты ад эксплуатацыі свайго таленту. Нежк наведваў мяне кінематографісты. З гэтай экранізацыі п'есы «Сымоны-музыка» і «Новая зямля». Я і сам на адзіноце не раз думаў, што, напэўна, яны прыдатны для кіно. Але, на жаль, гэты былі не тыя людзі, што маглі б вывесці маіх герояў на экран. Яны напэўна і мяне не вядулі роднай літаратуры і гісторыі народа, не адчувалі ідэі і канкрэтных вобразаў «Новай зямлі» і «Сымона-музыка». Прыялоў іх да мяне адзінае жаданне: добра заробіць...

Якуб Колас змоўка, але я адчуў, што ён яшчэ не скончыў думкі.

— Служыць народу, — працягнуў ён, — галоўнае для мастака. А ў нас часта бывае, што мастак служыць самому сабе, «стварае», як кажучы, дабрабыт і кар'еру.

Коласавы думкі нагадалі мне адзін выпадак. Я расказаў:

— Надаўна мне давалася наведваць Белдзяржэстраду. Адуны канцэртную брыгаду паслалі ў воінскія часці, а другую — у калгасы Малалезчанскай вобласці. Узяўшы вясёлі гвалт! Артысты, якіх адпраўлялі ў калгасы, палічылі сябе пакуражымі і лялі, на чым свет стаіць, дзяржэцкім. Рослі, з сцітым тварам, адміністрацыя гэтай брыгады нахапа крываць: «Вы не маеце права псыхалла нас у калгасы! Хіба ж наша брыгада горшая, у мастацкіх адносінах ці што?» Яго падтрымалі артысты: «Мы пойдзем скандзіраваць! Самае дзіўнае, што яны дамагаліся свайго. Кіраўніцтва, бягучыя, напэўна, скарагу ў вышэйшыя інстанцыі, пагасіла «скандал» і не паслала брыгаду ў калгасы.

— Пра гэты факт я расказаў ў ЦК, — сказаў Колас. — Вядома, ў Белдзяржэстрадзе і філармоніі вельмі слабая партыйная арганізацыя і няма выхавальнай работы. Завядоў трэба падваршчыць і міністэрства. Так ставіцца да хлебабоў... Ганьба!

Слухоачы абурэннага Коласа, я думаў аб тым, што ніколі не буду пураша вёскі. Высковыя людзі не маюць такіх багатых магчымасцей, як гарадскія. Не ў кожную вёску можа прыехаць тэатр. А чыталіні можа выступаць усеаду: у клубе, у хаце-чыталіні, на полі, на сенажні. У гэтым яго перавага, і ён павінен ме шырокае выкарыстоўванне.

Я звярнуўся да Коласа за падтрымкаю.

— Канстанцін Міхайлавіч, дапамажыце мне стаць прафесійнальным беларускім чыталінікам, каб цалкам прысвечыць сабе любімай справе.

ПІАТРО ГАРЭЦКІ

Украінец паэт Піатро Гарэцкі ідэянае надзеяў і наваў рэспубліку і некалькіх яго новых вершчы з'явіліся ў беларускім ўраджаным. Спірава іх вершы «Трасцянец» і «Над Свіслаччу».

ТРАСЦЯНЕЦ
Ад навалы той чорнай —
Дзеся дэліка ваіны канец.
Дзі крыну я ўсюм свету:
Не забудзецца Трасцянец!
Не забудзецца — не!
Іх прыклёны, пакуты іх,
Іх скажоныя жахам твары,

НАД СВІСЛАЧЧУ
Над ракою сіні дзень
Над ракою сіні дзень
Ціха коціць хвалі,
А на бераг

ВОДГУКІ, АДКАЗЫ

«Кніга, рэклама, пакупнік» — так называецца артыкул аспіранта БДУ В. Рагойшы і І. Саламевіча, апублікаваны ў нашай газэце 22 студзеня 1965 г. У ім узнімаюцца пытанні падрыхтоўкі кадраў работнікаў кніжнага гандлю, рэкламы друкаванай прадукцыі, работы грамадскіх саветаў магазінаў.

Рэдакцыя атрымала адказ ад начальніка Упраўлення кніжнага гандлю Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па адукацыі С. Патупчыка. Артыкул, наведанае тав. Патупчык, абмяркоўвае аўраў ўпраўлення кніжнага гандлю і аблікінагандлю. Трэба адзначыць, што прапаганда і рэклама кнігі за апошні час палепшыліся. Летас, напрыклад, Упраўленне кніжнага гандлю больш выдзелена і распаўсюджана больш 150 розных рэкламных матэрыялаў агульным тыражом каля трох мільёнаў экзэмпляраў. У рэспубліканскіх і абласных газетах апублікавана больш 250 інфармацыйных наведаных кніг пра новыя кнігі, у тым ліку аб аўраў пра літаратуру мінулых гадоў выдання. Аператыўна інфармацыя перадавалася на радыё і тэлебачанні. Былі наладжаны некалькі тэлеперадач непасрэдна з кніжных магазінаў, вышчытае 16 маніфэстаў для афармлення тэматычных бібліятэч «У дапамогу прапагандаісты і агітары», «3 вопыты партыйнай работы», «Бібліятэчка прафсаюзага актывістаў», «У дапамогу народным тэатрам» і інш.

У рэспубліцы працуюць 64 народныя кнігарні і кіёскі, 2350 грамадскіх распаўсюджвальніц кнігі. Надзейнымі памочнікамі работнікаў прылаўка сталі камсамольскія арганізацыі.

Камсамольцы Гродзенскай тэтувельна-фабрыкі, напрыклад, звярнуліся ў краівы мінуга года з адкрытым пісьмом да ўсіх камсамольцаў, юнакоў і дзячат вобласці, у якім узалі абавязальства распаўсюдзіць на грамадскіх асновах не менш ты-

дэ, ідэяны прышчэпованасці і бескампрымісасці ў барацьбе. Нельга было заходнебеларускаму юнаку разабрацца ў складаным пералічэнні сямьяна-палітычных адносін. Аднак адбылася вельмі інтэнсіўны працэс яго паставіны, узмушчэння — і ў апавесці гэта паказана пераканаўча. У прыватнасці, апаўдзяненне ад першай асобы дазваляе аўтару глыбока і натуральна раскрыць усё патэнтнае, набываючы ў знешніх праўдлівых, душэўных арукі героя.

Герой вырае ў мужнага, загартаванага мсціва, партызанскага камандзіра. І яго вельмі натуральны расказ, свеасаблівае «споведзь» ў форме сіслых, некалькіх дзённікавых запісаў настройвае чытача на поўны давер да жыццёвай праўды твора. І нават такіх эпізодаў, якія пасоку маглі б здацца неверагоднымі, дэтычымі (аперыя ў Каўнянах і інш.), у кантэксце апавесці ўспрымаюцца як рэальныя выпадкі з партызанскай барацьбы, якая часта патрабавала сапраўднай вынаходлівасці, выключнай рызык, артыстычнай віртуознасці. Атмасфера поўнага даверу ствараецца аркясно і праўдлівае мастацкіх дэталей, за якія стаць дасканале вядомыя, мисовых умоў і асаблівасцей партызанскай барацьбы. За ўсім гэтым адчуваецца нічым незамены пісьменніцкі жыццёвы вопыт.

Далей прыходзіцца скаваць трафарэтнае на некаторага часу «канавы» Заўважэцца вельмі цікавы а'ва: лаканізм, сісласць апавядання ад першай асобы ў форме кароткіх дзённікавых запісаў, якія з'яўляюцца характэрнай адзнакай апавесці і надаюць ёй сілу, энэргію і моц, часам неспрымаема пераходзячы ў сваю супрацьлегласць — фрагментарнасць, эскізаўнасць, што прастату апавядання, якой неўдасліва вобразнасць, мастацкасць. Апавяданне часам ператвараецца ў звычайную інфармацыю. Называецца толькі дэяне. «Суседні лес называецца Дубава. Там жэра спыніўся атрад, які прабыраў у Белаўззе пад Гродна. Камандзір яго меў шмат зброі, а мала людзей. Мисовыя хлопцы чакалі мяне. Госць напарскаў каб я іх пераканаў ісці да яго. «Набліжэцца ісці да яго»! Дзв'юх настрае гуд артылерыі. Хлопцы рушаць ў бой. Я іх разумею. Штаб брыгады адправіўся...» Така інфармацыя не мае ў сабе мастацкага вобраза, яна не адуляна выклікае канкрэтна-паучыцельнае, амяняльна-вобразнае ўспрыманне чытача. Тым больш, што такі «лаканізм», падобны прыклады «рубленая» інфармацыя не вымагаюцца інтэнсіўнасцю, напружанай дынамікай падзей.

Прыведзеныя заўвагі не адмаўляюць таго, што А. Карповіч напісаў цікавую праўдліваю кнігу пра мужных людзей, якія ў неверагодна жорсткіх абставінах не адзілі, выстаялі, перамаглі.

Павел ДЗЮБАЙЛА.

ярка выявіліся грамадзянскія матывы лірыкі паэта. Аналізуюцца ў брашуры таксама зборнікі «Далёка ад дому» і «Высокія хвалі».

Петрусю Броўку належыць выдатнае месца ў беларускай савецкай літаратуры. Сялета наша грамадскае будзе адзначаць 60-годдзе паэта. Гэтай падзеі і прысвечана брашура В. Мікевіча, разлічаная на масавага чытача.

Б. ФРЭЙДКІН, настаўнік, г. Полацк.

ДВА ВЕРШЫ

Іх апошні, смаротны міг...
Ім бы жыць яшчэ на ўсю сілу,
Колькі выпіць яшчэ красы!
Я сціліся над іх магіламі —
Чую: кічуць іх галасы.

І клянуся: да самага скону
Буду ў песьнях сваіх баяць,
Бо трывожна б'е ў мае скроні
Слова гэтае — Трасцянец!

НАД СВІСЛАЧЧУ
Над ракою сіні дзень
Над ракою сіні дзень
Ціха коціць хвалі,
А на бераг

СЛУШНЫЯ ЗАЎВАГІ І ПРАПАНОВЫ

«Кніга, рэклама, пакупнік» — так называецца артыкул аспіранта БДУ В. Рагойшы і І. Саламевіча, апублікаваны ў нашай газэце 22 студзеня 1965 г. У ім узнімаюцца пытанні падрыхтоўкі кадраў работнікаў кніжнага гандлю, рэкламы друкаванай прадукцыі, работы грамадскіх саветаў магазінаў.

Рэдакцыя атрымала адказ ад начальніка Упраўлення кніжнага гандлю Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па адукацыі С. Патупчыка. Артыкул, наведанае тав. Патупчык, абмяркоўвае аўраў ўпраўлення кніжнага гандлю і аблікінагандлю. Трэба адзначыць, што прапаганда і рэклама кнігі за апошні час палепшыліся. Летас, напрыклад, Упраўленне кніжнага гандлю больш выдзелена і распаўсюджана больш 150 розных рэкламных матэрыялаў агульным тыражом каля трох мільёнаў экзэмпляраў. У рэспубліканскіх і абласных газетах апублікавана больш 250 інфармацыйных наведаных кніг пра новыя кнігі, у тым ліку аб аўраў пра літаратуру мінулых гадоў выдання. Аператыўна інфармацыя перадавалася на радыё і тэлебачанні. Былі наладжаны некалькі тэлеперадач непасрэдна з кніжных магазінаў, вышчытае 16 маніфэстаў для афармлення тэматычных бібліятэч «У дапамогу прапагандаісты і агітары», «3 вопыты партыйнай работы», «Бібліятэчка прафсаюзага актывістаў», «У дапамогу народным тэатрам» і інш.

У рэспубліцы працуюць 64 народныя кнігарні і кіёскі, 2350 грамадскіх распаўсюджвальніц кнігі. Надзейнымі памочнікамі работнікаў прылаўка сталі камсамольскія арганізацыі.

Камсамольцы Гродзенскай тэтувельна-фабрыкі, напрыклад, звярнуліся ў краівы мінуга года з адкрытым пісьмом да ўсіх камсамольцаў, юнакоў і дзячат вобласці, у якім узалі абавязальства распаўсюдзіць на грамадскіх асновах не менш ты-

дэ, ідэяны прышчэпованасці і бескампрымісасці ў барацьбе. Нельга было заходнебеларускаму юнаку разабрацца ў складаным пералічэнні сямьяна-палітычных адносін. Аднак адбылася вельмі інтэнсіўны працэс яго паставіны, узмушчэння — і ў апавесці гэта паказана пераканаўча. У прыватнасці, апаўдзяненне ад першай асобы дазваляе аўтару глыбока і натуральна раскрыць усё патэнтнае, набываючы ў знешніх праўдлівых, душэўных арукі героя.

Герой вырае ў мужнага, загартаванага мсціва, партызанскага камандзіра. І яго вельмі натуральны расказ, свеасаблівае «споведзь» ў форме сіслых, некалькіх дзённікавых запісаў настройвае чытача на поўны давер да жыццёвай праўды твора. І нават такіх эпізодаў, якія пасоку маглі б здацца неверагоднымі, дэтычымі (аперыя ў Каўнянах і інш.), у кантэксце апавесці ўспрымаюцца як рэальныя выпадкі з партызанскай барацьбы, якая часта патрабавала сапраўднай вынаходлівасці, выключнай рызык, артыстычнай віртуознасці. Атмасфера поўнага даверу ствараецца аркясно і праўдлівае мастацкіх дэталей, за якія стаць дасканале вядомыя, мисовых умоў і асаблівасцей партызанскай барацьбы. За ўсім гэтым адчуваецца нічым незамены пісьменніцкі жыццёвы вопыт.

Далей прыходзіцца скаваць трафарэтнае на некаторага часу «канавы» Заўважэцца вельмі цікавы а'ва: лаканізм, сісласць апавядання ад першай асобы ў форме кароткіх дзённікавых запі